

Migrationsverkets föreskrifter och allmänna råd om mottagande av asylsökande m.fl.

MIGRFS

2018:3

Utkom från trycket
den 15 februari
2018

beslutade den 12 februari 2018.

Denna föreskrift tillämpas med stöd av 12 § förordningen (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl.

Till ledning för tillämpningen av föreskrifterna utfärdar Migrationsverket vidare allmänna råd som införs efter respektive paragraf.

Definitioner

1 § Vid tillämpningen av 2 c § förordning (1994:361) om mottagande av asylsökande m.fl. (nedan FMA) ska med familj avses maka/make/sambo och barn under 18 år som har ingått i samma hushåll innan ankomst till Sverige och som samtliga omfattas av personkretsen 1 § första stycket 1 och 2 lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (nedan LMA).

Vid tillämpningen av 2 d § samma förordning avses med uttrycket ”så snart som möjligt försöka hitta” att Migrationsverket kartlägger barnets familjeförhållanden i samband med asylansökan samt att verket snarast inleder arbetet med efterforskning av barnets familjemedlemmar.

Vid tillämpningen av 4 § samma förordning ska med familj avses make/maka/sambo och barn under 18 år som ingår i samma hushåll.

Vid tillämpningen av 6 § samma förordning avses med:

- ensamstående: en person över 18 år som inte delar hushåll med annan vuxen person, eller som är ensamstående förälder med barn,
- sammanboende: en vuxen person som delar hushåll med en eller flera vuxna,
- barn: person under 18 år som ingår i en ensamståendes eller sammanboendes hushåll eller som bor på särskilt anordnade grupphem eller motsvarande inrättning. I alla ärenden som rör barn ska en konsekvensanalys göras av vilken påverkan beslutet får för barnet.

Vid tillämpningen av 8 a § samma förordning avses med uttrycket ”anmäla sådana ändringar i inkomst och andra förhållanden” att utlänningsen har en skyldighet att meddela Migrationsverket muntligen eller skriftligen varje gång hans/hennes ekonomiska förhållanden ändras.

Allmänna råd till 1 §

Sammanboende är en vuxen som delar logi, i en lägenhet eller annan typ av boende, med en eller flera andra vuxna. Några krav på äktenskap, samboförhållande eller släktskap ställs inte. Det avgörande är om personernas logi gör att de får anses kunna dela på hushållets gemensamma kostnader.

Vid bedömningen av om ett barn som kommer till Sverige utan vårdnadshavare har erbjudits boende som sammanboende bör samma regler som tillämpas för vuxna gälla.

Registrering vid mottagningsenhet

2 § En utlänning som omfattas av 1 § första stycket 1 och 2 LMA ska registreras vid den mottagningsenhet där utlänningen erbjudits boende. Vill utlänningen inte utnyttja boendet ska han/hon registreras vid den mottagningsenhet som ligger närmast den ort han/hon bor eller vid den mottagningsenhet som bäst kan tillgodose hans/hennes rättigheter och skyldigheter enligt LMA.

Ett barn som föds i Sverige av vårdnadshavare som omfattas av 1 § första stycket 1 och 2 LMA ska inregistreras den dag barnets vårdnadshavare uppgett (viljeytringen) att han/hon/de vill ansöka om asyl för barnet om vårdnadshavaren/vårdnadshavarna fullföljer ansökan om asyl inom två veckor. Om särskilda skäl föreligger kan tiden förlängas till en månad.

En utlänning som vistas i Sverige med gällande uppehållstillstånd och som ansöker om uppehållstillstånd som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som annan skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § eller 2 a § utlänningslagen registreras vid mottagningsenhet när tillståndet att vistas i Sverige upphört att gälla.

Om en utlänning vars rätt till bistånd har upphört enligt 11 § andra stycket LMA därefter meddelas inhibition eller beviljas ny prövning enligt 11 a § samma lag ska han/hon åter registreras vid mottagningsenhet efter anmälan.

En utlänning som hålls i förvar ska registreras vid den förvarsenhet som har hand om hans/hennes förvarsadministrativa ärende. En utlänning som hålls i förvar ska inte registreras vid en mottagningsenhet.

Avregistrering ska ske när rätten till bistånd upphör enligt 11, 11 a §§ LMA eller den dag Migrationsverket beslutat att utlänningens rätt till bistånd har förverkats. En avregistrering vid mottagningsenhet ska alltid föregås av ett skriftligt överklagbart beslut.

Allmänna råd till 2 §

Registrering vid mottagningsenhet

Registreringen vid mottagningsenhet avgör från vilken dag han/hon kan erbjudas plats i anläggningsboende, ansöka om dagersättning och särskilt bidrag.

I de fall Migrationsverket inte kan ta emot en asylansökan, när den aktualiseras, bör datum för inregistrering anges till den dag då utlänningen uppgav att han/hon ville ansöka om bistånd. Har utlänningen ett gällande tillstånd registreras utlänningen in i mottagningsystemet den dag utlänningen aktualiserar sitt biståndsbehov efter att gällande tillstånd löpt ut.

Barn som föds i Sverige

Enligt 1 § tredje stycket LMA ska ett barn som inte vistas på en förläggning utan bor tillsammans med en förälder som har uppehållstillstånd i Sverige inte registreras vid mottagningsenhet när föräldern ansöker om asyl för barnet. För de fall barnets föräldrar inte sammanbor bör barnets ärende behandlas utifrån vem av föräldrarna som barnet bor tillsammans med. I dessa fall presumeras den vuxne som ansöker om asyl för barnet vara barnets förälder och vårdnadshavare även om den vuxne inte kan styrka att han/hon är barnets vårdnadshavare.

Särskilda skäl vid barnets födelse

Särskilda skäl kan föreligga i de fall ett barn fötts för tidigt eller lider av sjukdom eller annan jämförbar omständighet som medför särskild svårighet för vårdnadshavare att fullfölja sin ansökan om asyl vid Migrationsverket.

Registrering av utlänningar som ansöker om skydd efter att det permanenta uppehållstillståndet har återkallats

Registrering vid mottagningsenhet bör inte göras av utlänningar som söker om asyl på nytt och befinner sig i Sverige efter att hans/hennes permanenta uppehållstillstånd återkallats p.g.a. att det saknas skyddsskäl.

Ett tidsbegränsat uppehållstillstånd som upphört

När ett tidsbegränsat uppehållstillstånd med stöd av 21 kap. 2-6 §§ utlänningslagen upphör finns det inget skäl att omregistrera utlänningen på nytt p.g.a. att bistånd enligt LMA normalt har utgått under hela tiden som uppehållstillståndet gällt.

En utlänning som avvikit och håller sig undan

En utlännings rätt till bistånd enligt 12 § LMA har förverkats när han/hon håller sig undan så att ett beslut om avvisning eller utvisning eller ett beslut om överföring enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 inte kan verkställas. Avregistrering från mottagningsenhet sker efter att Migrationsverket genom överklagbart beslut beslutat att utlänningen inte har rätt till bistånd enligt 12 § LMA.

Innan avregistrering vid mottagningsenhet

Innan avregistrering vid mottagningsenhet sker fattas ett överklagbart beslut gällande grunden för att rätten till bistånd upphört, förverkats eller att utlänningsen inte omfattas av personkretsen för LMA.

Efter preskription

När ett avlägsnandebeslut preskriberas enligt 12 kap. 22 § utlänningslagen omfattas inte längre utlänningsen av personkretsen i 1 § första stycket 1 LMA. Om utlänningsen inte ansöker om asyl på nytt upphör utlänningsens rätt till bistånd och han/hon bör avregistreras ur mottagningsssystemet. Innan avregistrering sker fattas ett skriftligt överklagbart beslut.

Utläningar som hålls i förvar

En utläning som hålls i förvar bör alltid registreras vid den förvarsenhet som hanterar hans/hennes förvarsadministrativa ärende. Registreringen av den förvarstagne vid en förvarsenhet bör ske oavsett hans/hennes underliggande ärende eftersom själva frihetsberövandet ger rätt till dagersättning och särskilt bidrag enligt 11 kap. 13 § utlänningslagen (2005:716). Avregistrering från en förvarsenhet bör ske vid den tidpunkt då utlänningsen släpps ur förvar alternativt lämnar landet.

Dagersättning

3 § Dagersättning beviljas vid avsaknad av egna medel och ska täcka kostnader för den dagliga livsföringen. Vid avgörande om utlänningsens rätt till dagersättning ska hänsyn tas till alla kontanter, banktillgodohavanden och andra tillgångar som kan omvandlas till likvida medel.

Får utlänningsen fri mat vid mottagningsenheten reduceras dagersättningen i enlighet med 6 § FMA. Full dagersättning ska utgå om utlänningsen tillfälligt vistas utanför mottagningsenheten och hans/hennes frånvaro beror på besök hos utlänningsens offentliga biträde, asylutredning eller annat skäl där utlänningsen kan bevisa anledningen till frånvaron. Detsamma gäller om utlänningsen av medicinska eller religiösa skäl eller av annan synnerlig anledning inte kan utnyttja den fria maten.

4 § Dagersättningen ska utbetalas förskottsvis per månad. Utbetalningen får dock avse kortare tid om det finns särskilda skäl. Med särskilda skäl avses;

- när ansökan om dagersättning just lämnats in,
- när rätten till dagersättningen beräknas upphöra under tiden fram till nästa utbetalning,
- när utlänningsen har svårt att sköta sin ekonomi.

Allmänna råd till 3 och 4 §§

Allmänt om behovsprövningen

En utlänning som saknar egna medel har enligt 17 § LMA rätt till dagersättning. Av lagens ordalydelse framgår att beslutsfattaren gör en behovsprövning av den enskildes ekonomiska situation, d.v.s. egna kontanter, banktillgodohavanden och tillgångar som snabbt kan omvandlas till likvida medel. Har utlänningen vid ansökan om dagersättning egna kontanter bör de användas för utlänningens försörjning. Varifrån kontanterna kommer eller vad de ska användas till har i princip ingen betydelse.

Tillgångar som kan omvandlas till likvida medel

Vid bedömning av om utlänningen har egna tillgångar ska beslutsfattaren beakta om utlänningen t.ex. har kontanter på banken eller aktier i hemlandet som är tillgängliga och lätt kan säljas. Utgångspunkten för huruvida tillgångarna är tillgängliga bör vara att tillgångarna lätt ska kunna disponeras, i normalfallet inom en vecka. Har utlänningen tillgångar som snabbt kan omvandlas bör han/hon erbjudas boende där mat ingår i avvaktan på att tillgångarna görs disponibla.

Medel som har beviljats enligt annan lagstiftning

Har utlänningen beviljats bidrag eller på annat sätt tagit del av bidrag, enligt annan lagstiftning är det något som ska beaktas vid bedömningen av behovet av dagersättning. Exempel på bidrag som ensamkommande familjehemsplacerade barn kan få del av är omkostnadsersättning som utbetalas till familjehemmet ett annat exempel på bidrag är bosättningsbaserade förmåner.

Närmare om behovsprövningen av dagersättning till vuxna

Vid bedömningen av den enskildes inkomster räknas inte makes/makas/sambos ekonomiska tillgångar in. Bedömning görs endast utifrån utlänningens egna tillgångar.

Avslag av dagersättningen

Om en utlänning har inkomst som överstiger dagersättningsnivån ska en eventuell ansökan om dagersättning avslås eftersom utlänningen inte saknar egna medel. Utlänningen får återkomma med en ny ansökan om inkomsten upphör eller inkomsten understiger dagersättningsnivån.

Barn i familj

Dagersättning till barn har inte samma individuella karaktär som dagersättning till vuxna, eftersom den inte får sättas ned för minderåriga. Barn saknar oftast egna tillgångar och är därför beroende av sina föräldrar för sin försörjning. Vid avgörande av frågan om barns rätt till dagersättning bör hänsyn tas till föräldrarnas inkomster och tillgångar.

Barn utan vårdnadshavare

Barn som kommer till Sverige utan vårdnadshavare bör beviljas dagersättning som ensamstående eller som sammanboende vuxen om hushållsgemenskap med annan person föreligger.

Sparad dagersättning och restbelopp

Ett undantag gäller för sparad dagersättning och de varor som köpts för sparad dagersättning. Har utlänningen sparat en del av dagersättningen så kan han/hon inte nekas fortsatt dagersättning med hänvisning till att han/hon i första hand ska leva på dessa medel. Det förekommer att utlänningar som är inskrivna i mottagningssystemet tar emot dagersättning efter att rätten till bistånd har upphört eller utlänningens rätt till bistånd har förverkats. Om utlänningen åter skrivs in i mottagningssystemet på grund av att t.ex. inhibition eller ny prövning meddelas, kan det finnas ett restbelopp som ska hanteras av Migrationsverket. Den dagersättning som finns på kontot är inte att betrakta som utbetald. Utbetalningen sker först när utlänningen tar ut pengarna från kontot. Utlänningen har inte rätt till de pengar som verket felaktigt satt in på kontot efter att hans/hennes rätt till bistånd upphörde eller rätten till bistånd förverkats.. Utlänningen har bara rätt till de pengar som satts in på kontot innan rätten till bistånd upphörde eller rätten till bistånd förverkades. Ett utbetalat restbelopp utgör egna medel som ska vägas in vid bedömningen av en ny ansökan om dagersättning.

Nedsättning av dagersättning

Dagersättning enligt lagen om mottagande av asylsökande m.fl. är en form av bistånd som i vissa fall kräver motprestation från utlänningens sida. Av 10 § LMA framgår förutsättningarna för när Migrationsverket kan sätta ner dagersättningen.

När det gäller beslut om nedsättning, efter att avlägsnande- eller överföringsärendet är överlämnat till polisen kan nedsättning först ske efter att Migrationsverket fått uppgift från polisen - att sökande utan giltigt skäl vägrar medverka till nödvändig åtgärd för att överföringen, avvisningen eller utvisningen ska kunna verkställas och denna information har kommunicerats med utlänningen.

Reducering av dagersättning

Dagersättningen reduceras med den del som enligt 6 § FMA motsvarar mathållningen om utlänningen får sitt behov av mat tillgodosett på annat sätt, som till exempel vid sjukhusvistelse. En reducering av dagersättningen förutsätter att mottagningsenheten får kännedom om att mat ingår vid inkvarteringen. En reducering av dagersättningen får inte göras retroaktivt.

Förlust av dagersättningen

I princip beviljas dagersättning aldrig två gånger. Den som fått dagersättning för en viss period förväntas kunna klara sig på ersättningen perioden ut. Om dagersättningen stulits, plånbok tappats eller annan nödsituation inträffat, där det klart framgår att utlänningen inte klarar sina primära behov fram till nästa utbetalning bör nödhjälp

ges. I första hand bör utläningen hänvisas till en enhet där fri kost ingår. I andra hand kan bistånd utgå för den del som enligt 6 § FMA motsvarar mathållningen i dagersättningen.

En förutsättning för att biståndet ska ges är att en polisanmälan av förlusten skett och att en noggrann behovsprövning gjorts i det enskilda fallet. Det tillägg som beviljas lämnas i form av dagersättning. Särskilt bidrag ska inte användas i dessa situationer eftersom särskilt bidrag inte ges för de behov som dagersättningen normalt ska täcka. Dagersättningen lämnas inte heller som förskott på nästkommande utbetalning av dagersättning. Dagersättningen utgår redan i förskott och kan inte förenas med ytterligare tillskott.

Inte heller bör ett lån som avbetalas i samband med utbetalning av dagersättning beviljas eftersom ett lån i praktiken blir ett förskott.

Utbetalning av dagersättning

För att förhindra att felaktiga utbetalningar sker kan det i vissa fall finnas särskilda skäl för kortare utbetalningsperiod av dagersättning. Vid bedömning av om det finns särskilda skäl för kortare utbetalningsperiod bör beaktas:

- om rätten till bistånd upphör enligt 11 § andra stycket LMA innan nästa utbetalningsperiod,
- om avlägsnandebeslutet är verkställbart och planerad utresa är nära förestående,
- om en överföring enligt Europaparlamentet och rådets förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 är nära förestående eller utläningen har beviljats uppehållstillstånd och anvisning till kommun förväntas inom kort.

En uppföljning på individnivå om det föreligger skäl för ändrad utbetalningsperiod bör ske regelbundet.

Bostadsersättning

5 § Av 16 § lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. framgår att utläningar som avses i 1 § första stycket 1 och 2 samma lag som på egen hand ordnar bostad har rätt till bostadsersättning i särskilda fall. Regeringen har meddelat närmare föreskrifter om i vilka fall bostadsersättning får beviljas samt grunderna för beräkning av ersättningsbeloppen i 4 § FMA. Bostadsersättningen ska utbetalas förskottsvis per månad. Utbetalningen får dock avse kortare tider när:

- ansökan om bostadsersättning just lämnats in,
- rätten till bostadsersättningen beräknas upphöra under tiden fram till nästa utbetalning,
- det annars finns särskilda skäl för utbetalning under månaden.

Allmänna råd till 5 §

Syftet med bostadsersättningen är att ge viss kompensation för utgifter som kan uppkomma på grund av att den sökande måste flytta till ett nytt boende. Vid bedömningen av om den sökande behöver flytta till annan

ort ska särskilt beaktas avståndet från bostaden till arbetet, möjligheter till kollektivtrafik och anställningsförhållanden.

Särskilt bidrag

6 § Särskilt bidrag får utbetalas utöver dagersättningen för kostnader som uppstår på grund av särskilda behov. En individuell prövning ska göras av varje ansökan om särskilt bidrag. En ansökan om särskilt bidrag ska utredas så snart som möjligt efter att den kommit in till Migrationsverket. Särskilt bidrag ska alltid utbetalas utifrån det billigaste alternativet för varan/tjänsten.

Allmänna råd till 6 §

Det särskilda bidraget är avsett för varor eller tjänster som inte är dagliga eller återkommande utgifter. Vid handläggningen av ansökan om särskilt bidrag utreds utlänningens behov av varan eller tjänsten och hans/hennes behov av ekonomiskt bistånd vid sidan av dagersättningen. När behovet av varan eller tjänsten och behovet av ekonomiskt bistånd är utrett fastställs storleken på bidraget, med utgångspunkt från den lägst kända kostnaden för varan eller tjänsten.

Handläggningen av ansökan om särskilt bidrag

Utredning av en ansökan om särskilt bidrag ska genomföras ”så snabbt som möjligt” utan att rättssäkerheten eftersätts. Vad som menas med ”så snabbt som möjligt” kan inte anges generellt utan måste bli en bedömning utifrån varans/tjänstens beskaffenhet. Rör varan/tjänsten t.ex. vinterkläder eller spädbarnsutrustning där behovet av varan eller tjänsten riskerar att förfalla om inte ansökan behandlas inom några veckor bör ärendet handläggas med förtur.

Behov av varan/tjänsten

För att särskilt bidrag ska beviljas krävs att behovet av varan eller tjänsten är nödvändigt för att en dräglig livsföring ska uppnås. I 7 § FMA ges exempel på kostnader som kan komma i fråga vid bedömningen av särskilt bidrag. Uppräkningen av varor och tjänster är inte uttömmande utan ska ses som exempel.

Behov av ekonomiskt bistånd

Om det vid prövningstillfället av ansökan om särskilt bidrag kommer fram att sökande inte har ett starkt behov av varan/tjänsten eller kostnaden rör ett mindre belopp ska ansökan avslås. Rent allmänt bör särskilt bidrag inte utgå för små utgifter av engångskaraktär. Om utgiften är att betrakta som liten bör den ställas i förhållande till dagersättningsbeloppet. Rör ansökan flera små utgifter som är nödvändiga för en dräglig livsföring bör summan av de små utgifterna läggas samman vid bedömningen av beloppet. Bedömningen av behovet av ekonomiskt bistånd bör sedan utgå från det samlade beloppet. Av regeringens proposition 1993/94:94 framgår att tanken med det särskilda bidraget är att det ska tillämpas restriktivt. En restriktiv tillämpning betyder att det är bara om behovet av varan/tjänsten är

nödvändig för en dräglig livsföring och utlänningen saknar medel för utgiften som det särskilda bidraget ska utbetalas.

Vid bedömningen av storleken på bidraget bör utgångspunkten vara att bidrag ges för det billigaste alternativet av varan eller tjänsten. En undersökning på orten av kostnaden för det billigaste alternativet för varan eller tjänsten bör genomföras. Om det billigaste alternativet grundar sig på lokalt framtagna prislister krävs regelbunden kontroll av faktiskt utbud av varorna. Handläggning och utbetalning av särskilt bidrag ska ske skyndsamt och inte nödvändigtvis i samband med utbetalning av dag ersättning.

Särskilt bidrag till barn

Vid bedömningen av barns behov av särskilt bidrag bör särskilt beaktas att barn kan ha andra behov än vuxna eftersom barn går i skola/förskola.

Tillståndssökande utlänningars sjukvårdskostnader

De skäl som ligger bakom principen om statligt kostnadsansvar för sjukvård till utlänningar som avses i 1 § första stycket 1 och 2 LMA gäller inte fullt ut för andra tillståndssökande. För den senare gruppen ligger det primära kostnadsansvaret hos den enskilde. Avsikten med denna ordning är att motverka att utlänningar söker sig till Sverige för att få vård. Som en konsekvens av detta har utlänningar som avses i 1 § första stycket 3 LMA i regel inte rätt till särskilt bidrag för sjukvårdskostnader.

Särskilt bidrag när dag ersättningen satts ned helt

De asylsökande vars dag ersättning satts ned helt med stöd av 10 § andra stycket LMA får beviljas särskilt bidrag för kostnader som dag ersättningen ska täcka enligt 5 § FMA om de är nödvändiga för en dräglig livsföring. En motsvarande situation kan uppstå då dag ersättningen har reducerats p.g.a. att behovet av mat är tillgodosett på boendet och utlänningen har nedsatt dag ersättning enligt 10 § FMA. Särskilt bidrag får inte beviljas om behovet kan täckas på annat sätt.

Allmänt råd gällande ersättning för kost och logi

En utlänning som har egen inkomst eller egna tillgångar ska enligt 15 § LMA betala skälig ersättning till Migrationsverket för logi och kost om inkomsten eller tillgångarna överstiger den dag ersättningsnivå som utlänningen är berättigad till. Vid beräkningen av skälig ersättning för logi bör följande gälla. Om kostnaden för logi kan fastställas bör utlänningen betala sin del av Migrationsverkets kostnad för boendet. Kostnaden för boendet baseras på antalet platser i boendet.

Kan inte avgiften för logi fastställas p.g.a. annan boendeform än lägenhetsboende bör kostnaden för boendet per dygn bestämmas till prisbasbeloppet delat med 365. I de fall logiet delas beräknas avgiften genom att boendekostnaden delas på antalet platser i bostaden.

MIGRFS 2018:3

3. För fri mat betalas av	
Ensamstående	47 kr/dag
Sammanboende	42 kr/dag
Barn 0–3 år	25 kr/dag
Barn 4–10 år	31 kr/dag
Barn 11–17 år	38 kr/dag
Hemmavarande vuxen	42 kr/dag

En förälder är alltid försörjningsskyldig för sina barn oavsett om båda eller bara den ene av föräldrarna har inkomst. En förälder/föräldrarna bör därför betala barnens del av kostnaden för logi och mat.

Om utlänningens behållning inte når upp till dagersättningsnivån efter att logi betalats bör kostnaden för logi eller mat jämkas.

Dessa föreskrifter träder i kraft samma dag som de utkommer från trycket. Föreskrifterna upphäver MIGRFS 2017:11.

MIGRATIONSVERKET

MIKAEL RIBBENVIK

Eva Rimsten